

WERKGELEGENHEIDS- EN SCHOLINGSBELEID IN CENTRAAL- EN OOST-EUROPA

Gedurende een jaar of drie hebben onderzoekers uit een groot aantal Europese landen samengewerkt rond het thema 'transitionele arbeidsmarkten' (Engels: 'Transitional Labour Markets'). Hiermee wordt bedoeld op de ontwikkeling waarbij dienstverbanden voor het leven op de achtergrond raken, mannen en vrouwen beiden volwaardig participeren op de arbeidsmarkt en geregeld het aantal uren dat zij betaald werken variëren op grond van de situatie thuis, de noodzaak tot bijscholing, e.d. In het kader van dit samenwerkingsverband (genaamd 'TLM-NET') is ook een bundel over Centraal- en Oost-Europa verschenen onder redactie van ondergetekende. De bijdragen betreffen Bulgarije, Hongarije, Polen, Rusland, Servië en Tsjechië. Verder is er een bijdrage waarin een vergelijkende analyse van een groter aantal landen wordt gemaakt.

Uit de bundel blijkt dat in de betrokken landen de werkgelegenheidssituatie weinig verbeterd is na de scherpe daling die zich direct na de transitie naar een markteconomie voordeed. Inmiddels is dit al ruim vijftien jaar geleden. Enkele bijdragen in de bundel wijzen uit dat actief arbeidsmarktbeleid de herintreding van werklozen kan bevorderen. Momenteel wordt in deze landen relatief weinig aan dit type beleid uitgegeven.

De overgang van school naar werk vormt in deze landen een groot probleem omdat de transitie naar een markteconomie het bestaande systeem van beroepsopleidingen heeft ontworteld. Dit was namelijk opgehangen aan de oude staatsbedrijven. De met deze bedrijven verbonden bedrijfsscholen zijn over het algemeen verdwenen. Uit één van de bijdragen uit de bundel (over Servië) blijkt dat virtuele bedrijven een relatief goedkope manier zijn om schoolverlaters werkervaring te laten opdoen, wat een aantoonbaar ('netto'-)effect heeft op hun baankansen.

Goed overheidsbeleid kan helpen om de problemen op te lossen. Maar de betrokken landen beschikken vaak niet over de capaciteit om goed beleid te ontwikkelen en te implementeren. De hiervoor benodigde kennis en ervaring ontbreken. Enkele bijdragen evalueren 'capacity building' projecten op het gebied van werkgelegenheids- en onderwijsbeleid.

Publicatie: Jaap de Koning (ed.), *Employment and Training Policies in Central and Eastern Europe: A Transitional Labour Market Perspective*, Dutch University Press, Amsterdam, 2007.

Contactpersoon: Jaap de Koning